

Jaag weidelijk met camera of geweer

Door Cor Crok

Nog met nare herinneringen aan de barre winter van verleden jaar vers in ons geheugen, kregen we tot aan de Kerstdagen alweer drie weken ijs op ons dak. Enfin, op het moment dat ik dit schrijf, dooit het gelukkig weer.

Gisteravond bespeurde ik het al aan de eenden. Ze begonnen ondanks de vorst, praatjes te krijgen en dat zegt genoeg. We zullen hopen, dat de dooi nu maar door zet, maar toch... in de zegswijze: „Als de dagen lengen, gaan de nachten strengen”, schuilt veel waarheid.

Overigens leer je van zo'n strenge winter wel weer het een en ander. O.a. dat we wel de kleine pietjes moeten voeren, maar dat we met het voeren van het waterwild moeten wachten, tot ze bij de grote wateren zijn gearriveerd, die het langst open blijven. Bij kleine wakken is er te weinig ruimte en te kort water en dan vriezen vooral de *meerkoeten* gauw vast. Helemaal is dat trouwens niet te voorkomen, want er zijn plekken waar de mensen het hele jaar door voeren, b.v. in de parken van steden en aan de buitenkant van de dorpen. Het zijn wel meest verwilderde „boereneenden”, die daar huizen. Maar er scharrelt vaak ook wel een *meerkoet* of *waterhoentje* bij.

Het allerberoerdst zijn de *roerdampen* en de *dodaarsjes* er het vorige jaar afgekomen, maar ook de *futen* zijn sterk gedund. Een enkele *roerdomp* neemt nog wel eens een toegeworpen visje op, maar voor de *dodaars* is bijna geen raad. Je moest ze dan ook in het voorjaar met een lantaarntje zoeken. Driekwart van de *waterhoentjes* was ook verdwenen. Zij zoeken in de winter dekking aan de randen van de dorpen en steden, maar het aantal katten neemt zo toe, dat wie de hongerdood niet sterft, wel wordt opgegeten. Tegen de herfst zag je er toch weer meer, want *waterhoentjes* telen nogal snel aan. Bij de weidevogels viel nagenoeg niets van vermindering te bespeuren. Daarbij kwam, dat er over het algemeen laat gemaaid werd, hetgeen onze weidevogels natuurlijk ten goede kwam.

Doordat vrijwel alle vis in de ondiepe polderwateren was doodgevroren, kwamen de overgebleven *futen* bijna niet aan broeden toe. De *visdiefjes* zaten eveneens met een tekort aan vis te kampen, en je zag ze zelfs van

armoe muggen vangen. Er waren trouwens nog nooit zoveel muggen als in het voorjaar van 1963, wat wel verband zal houden met de vele dode vis en daar hebben de eendenpullen het meest van geprofiteerd. De één zijn dood is de ander zijn brood, geldt ook hier. „Dat is toch maar om de jagers te spekken, zullen de meeste mensen wel zeggen. Maar dan moet men toch bedenken, dat het in ons agrarische land vrijwel ondoenlijk zou zijn om het zonder jacht te stellen. Dan denk ik alleen nog maar aan de koppels *houtduiven*, die zich te goed doen op de pas ingezaaide akkers, aan de troepen eenden die invallen op de rijpe korenvelden. De eendenstand gaat de laatste jaren vooruit, mede doordat er niet meer zo intensief gejaagd wordt tengevolge van de 40 ha-regeling van de nieuwe Jachtwet. Er zijn hierdoor ook meer rustplekken gekomen. Heus, aan weidelijke jacht hoeft niemand zich te ergeren.

Wel ergeren we ons aan het soort mensen, die tengevolge van de hoogconjunctuur over ruimere contanten beschikken en het dan ineens maar nodig vinden, uit een soort standsgevoel te gaan jagen. Het is niet zelden, dat de vakman-jager van het hem door de jaren zo dierbaar geworden veldje moet wijken, als zo iemand met zijn welgevulde beurs zwaaiend naar de eigenaar(s) stapt om het genot van de jacht te pachten.

Juist die jagers (schieters noemen we die) zijn het, die de nare of domme streken uithalen. Hij zal niet eerder zien, dat hij een slob of een kooier (volle) heeft geschoten, voordat het wild op de grond ligt. Hij heeft er zelfs geen idee van, als er een eend steeds voor hem uitvliegt, of om hem heen draait, dat het er een is met late pullen, die ergens verborgen zitten. Deze afleidingsmanoeuvres van een eend herkent hij niet en hij schiet hem rustig.

De in het veld opgegroeide jager ziet aan de vliegbeelden of er in de verten slobben, kooiers of knobben vliegen en hij zal niet vaak mis zijn, als hij de voor hem zo vertrouwde manoeuvres ziet van een troep over het veld scherende *wintertalingen* of hoog door de lucht jagende *smienten*. Al krijgt hij geen kans om te schieten, hij geniet er van. Maar die ander (de schieter) zegt het niets. Deze en nog andere details van de jacht, dient een ieder die jagen gaat te weten. Daarom wordt het tijd, dat het verplicht wordt een examen af te leggen voor het verkrijgen van een jachtacte. En dan niet zo maar een paar opgezette vogels aanwijzen of ze van een plaatje herkennen; maar een in de praktijk door vakmensen afgenomen examen. Het zou de jacht en de vogelbescherming een stap dichterbij elkaar brengen.

Nog een gevolg van onze welvaart is ook het er op uit trekken met foto- of filmcamera. Op zichzelf een prachtige hobby. Maar ook daar zijn er, die zich onmiddellijk op de vogelfotografie storten, zonder een reiger van een *grutto* te kunnen onderscheiden. Niet zelden moet het vogelboek er aan te pas komen, als de foto's ontwikkeld en afgedrukt zijn. Welke vogel zou ik nou toch gefotografeerd hebben? Onervarenheid kan in het mooie vogelwereldje veel bederven. Het zal niet de eerste keer zijn als een beginnende vogelfotograaf, die een *kievit* wil „nemen”, zijn schuilhut bovenop het goed verborgen nest van een *tureluur* of *kemphen* zet, of zijn voet in het nest van een *slobeend* of *zomertaling*, om over de pas uitgelopen jongen maar te zwijgen.

Onze leerzame, mooie vogel- of natuurfilms en foto's zijn er niet vanzelf gekomen, maar gemaakt door mensen, die zich als jongen al tot de natuur voelden aangetrokken en ermee vertrouwd zijn.

- *Het adres van de schrijver luidt: C. J. Crok, Vaartdijk 24, Westzaan (N.H.).*